

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus!

Predikotexten är Matt 28:18–20:

Då trädde Jesus fram och talade till dem och sade: "Åt mig har getts all makt i himlen och på jorden. 19 Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar! Döp dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn 20 och lär dem att hålla allt som jag befallt er. Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut."

Bön: Käre Herre, lär oss veta och förstå precis det vi behöver veta om dig för att vi ska bli frälsta och kunna göra vår uppgift. Amen.

Vi firar nu Trefaldighetssöndagen, eller Tre-nighetssöndagen. Orden trefaldighet och tre-nighet uttrycker båda det mysterium som vi inte kan förstå. Gud är tre personer, men samtidigt en enda. Vi kan inte förstå hur, vi kan bara tillbe honom i hans majestät. Vi kommer efter predikan att bekänna vår tro med den athanasianska trosbekännelsen, som framställer det här mysteriet ur flera olika synvinklar, och som samtidigt säger att det här är en omistlig lära. Det är den unika läran som skiljer kristendomen från andra religioner. Utan att bekänna den läran kan man inte kalla sig kristen.

Vi har nu övergått från det festliga halvåret, Herrens halvår, med de stora högtiderna och söndagarna före och efter dem. Nu kommer vi in i Kyrkans halvår, då det som vi fått lära under Herrens halvår tillämpas under Andens ledning i våra liv.

Vår text är en av de mäktigaste bibeltexter som finns. Den ger oss fyra ämnen: 1) Den talar om Jesu allmakt. 2) Den ger oss ett uppdrag med oändlig räckvidd. 3) Den undervisar om Guds treenighet. 4) Den innesluter allt i ett härligt löfte.

Innan vi ser på dessa fyra ämnen ska vi inledningsvis fråga: Vem är det som Jesus talar till? I de föregående verserna skriver Matteus:

De elva lärjungarna gick till Galileen, till det berg dit Jesus hade befallt dem att gå. När de fick se honom tillbad de honom, men några tvivlade.

Var det bara de elva som gick till Galileen?

Och fanns det bland dem ännu sådana som tvivlade? Det var när Jesus hade mött kvinnorna på påskdagens morgon som han hälsade till sina lärjungar att de ska gå till Galileen, för att få se honom där.

I predikan på Kristi himmelfärds dag tog jag upp ett par regler som kan hjälpa oss att förstå bibeltexterna. Den ena säger oss att evangelisterna inte var så exakta med tidsangivelser som vi är, och de berättade inte heller om allt utan tog fram det som var väsentligt för just det sammanhanget. Vi vet inte när lärjungarna gick till Galileen och vi vet inte hur många de var. Att Matteus talar om "de elva" betyder inte att det inte var fler närvarande. Det är möjligt att det möte med mer än 500 bröder på en gång som Paulus hänvisar till i 1 Kor 15 var just det här tillfället. Då är det sannolikt att det fanns sådana i skaran som hade svårt att tro att Jesus verkligen hade uppstått.

1. Jesus har all makt

Jesus börjar sitt tal på ett dramatiskt sätt. Han förklarar rent ut att han är Gud, för ingen annan än Gud har all makt. Nu är han inte längre förnedrad. Förnedringens tillstånd bestod i att han avstod från sin makt. Det gjorde han frivilligt då han blev ett människobarn som var helt beroende av sin mor. Han gjorde det då han avstod från att använda sin gudomliga makt för att skapa bröd av stenar, han gjorde det då han visade mänskliga sidor som sorg och trötthet. Och han gjorde det under gisselslag och vid korsfästelsen. Visst kunde han ha gjort som krigarna sa: han kunde ha stigit ner från korset. Men han måste bli svag för vår skull.

Det hände ibland att han visade sin allmakt. Det kom som små glimtar ibland. Så gjorde han när han var på förklaringsberget med Mose och Elia. Han gjorde det när han botade sjuka och uppväckte döda. När han dog, och naturunder skedde, måste också mäktiga romerska officerare bekänna att han var Gud.

Hur Jesus kunde vara både Gud och människa är omöjligt att förstå med förnuftet. Men det är en sanning som understryks med all kraft i den athanasianska trosbekännelsen som vi ska bekänna om en stund:

Vår Herre Jesus Kristus, Guds Son, är i lika mån Gud och människa.

2. Det stora uppdraget

”Gå därför ut”. Dop- och missionsbefallningen grundar sig på att Jesus har all makt. För oss som är underställda hans allmakt finns det inget att överväga. Vår sak är att lyda.

Vad är det vi ska göra? Vi ska gå ut och göra *alla folk till lärjungar*. Det här är i grekiskan ett enda verb. Vi kunde försöka skapa ett ord för det: ”lärjungagöra” alla folk.

Det här är inte ett uppdrag att skaffa fler medlemmar eller anhängare. För Jesus var det inte viktigt att vinna många anhängare. Tvärtom, många gånger tystade han ner människor som lovprisade hans undergärningar. Och när han undervisade de stora folkmassorna efter brödundret sa många: ”Det här är en svår tanke. Vem står ut med att höra den?” Och så drog sig många av hans lärjungar undan och slutade vandra med honom. Och Jesus lät dem gå. Han sprang inte efter och sa, att de ska fundera lite till och inte gå, för att han inte hade menat så som de trodde.

Jesus befäller: Döp dem och lär dem! Båda de här orden: döpa och lära, står i en verbform som heter presens particip. Det är en pågående tidsform. Döpande – lärande. Det är så vi gör folk till lärjungar. När Jesus befäller oss att göra folk till lärjungar hör det samman med trohet mot vad han har sagt. Det börjar med att vi ska döpa. Sedan finns en annan sak som hör samman med det: *lär dem att hålla allt*.

När det gäller lärandet finns i dag en pedagogik som inte alls liknar den som Jesus använde. Han upprepade sitt budskap så att lärjungarna lärde sig ord för ord. I dag talar man föraktfullt om ”korvstoppling”, en metod där man lär ut sanningar till elever. Det är föråldrat, menar man. I stället ska eleverna lära sig att tänka själva, och att själva söka och *konstruera* sin kunskap. Man ska alltså i princip tvivla på det som läraren säger och kolla upp vad som egentligen är sant. Men så gör inte Jesus. Han säger att vi ska lära ut hans ord som sanning. Vi ska lyssna, lära och lyda.

I en del fall kommer lärandet före dopet. Så

var det med den etiopiske hovmannen som läste Jesaja i sin vagn (Apg 8). Anden ledde Filippus fram till vagnen och så fick han undervisa honom, eftersom han inte förstod vad han läste. Men när Guds Helige Ande undervisade hovmannen genom Filippus uppstod frågan om han inte kunde bli döpt. Och visst, det gick riktigt bra, direkt på stunden.

Andra gånger döper vi först och undervisar sen. Så gör vi med våra barn. Dem vill vi på Jesu bud ge delaktighet i hans frälsning redan då de är små. För vi tror att just de små barnen har den rätta tron som Gud skapar hos dem genom sitt Ord och sin Ande. Tron vilar hos Jesus. Den är inget i sig själv. Men sedan är det viktigt att vi också följer upp dopet med en ständig undervisning, precis som det lilla nyfödda barnet behöver mat för att leva och växa.

När fångvaktaren i Filippi hade blivit undervisad av Paulus och Silas blev han och hela hans familj genast döpta. Det är högst sannolikt att också barn hörde till familjen. De blev också döpta. Det var nu fångvaktarens ansvar att se till att de blev undervisade, eftersom de knappast under denna samma natt hade kunnat lära sig särskilt mycket av den kristna trons grunder. Men det var självklart att dopet och lärandet hörde ihop.

Därför är det ett stort brott mot Jesu dopbefallning att döpa barnen utan att bry sig om att lära dem att hålla allt vad Jesus har befallt. Det är som att föda barn och lämna dem i skogen för att dö. Det kunde väl hända att man gjorde så förr i tiden, men är det rätt att göra så?

Nej, självklart inte. Dem som blir döpta ska vi också ta hand om och lära dem vad det är att vara Jesu lärjungar.

Det är också viktigt att vi inte lämnar bort dopet. Jesus lärde Nikodemus att vi inte kan komma in i Guds rike utan att födas av vatten och Ande.

3. Treenigheten

Vår text är ett unikt ställe, eftersom det bara är här där den treenige Guden beskrivs just med orden ”i Faderns och Sonens och den helige

Andes namn". De tre personerna i gudomen nämns tillsammans på ett ställe till: i den trinitariska hälsningen i 2 Kor 13:13:

Vår Herre Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den helige Andes gemenskap var med er alla.

Det har ifrågasatts om det är rätt att bygga en central läropunkt, treenighetsläran, på så få bibelord. Och dessutom nämns ordet treenighet inte i Bibeln. Ordet treenig har sammansatts av orden tre och en = tre i en. Kritiken kommer naturligtvis från att läran om treenigheten är omöjlig att förstå med vårt förstånd. Ordet i sig självt är en självmotsägelse. Därför vill man helst göra sig av med läran om treenigheten.

Vi kan svara på kritiken med en rad från Luther-psalmen om fiendens angrepp: "Ett ord kan honom fälla."

När Gud har sagt ett ord, vad behöver vi då mer? Och nu är det inte så, att det bara är de här två ställena som lär att den ende Guden är tre personer. Den läran finns på många ställen i Bibeln, lika väl som sanningen att Gud är en. Vi dyrkar inte flera gudar. Men vi tillber Fadern, Sonen och den Helige Ande.

1) När det gäller den första personen brukar ingen ifrågasätta att Gud beskrivs som *Fadern*.

2) Att *Sonen* är jämlik med Gud finns tydligt utsagt i hans egna ord i dagens text. Jesus kallar sig många gånger för Människosonen. Daniel säger att Människosonen ska komma på himlens skyar och att "den Gamle", dvs. Gud, gav honom all makt att döma (Dan 7:13–14). Jesus hänvisade till det här ordet i Daniel när han inför Stora rådet tvingades avlägga ed på han var Messias (Matt 26:64). Det gjorde att översteprästen rev sönder sina kläder och konstaterade att han hade hädat, för det betydde att han sade sig vara Gud.

3) *Anden* beskrivs också som en person. Han är med om att fatta beslut på det första kyrkomötet i Jerusalem (Apg 15). När Petrus dömer Ananias och Safira för deras lögn säger han att de har ljugit mot den helige Ande (Apg 5:3) och i samma andetag att de har ljugit för Gud. I sitt avskedstal beskriver Jesus Anden som en annan hjälpare, som Fadern ska sända i hans namn.

I den athanasianska trosbekännelsen sammanfattas den fördolde Gudens väsen som tre personer i samma Gud med följande ord:

... de tre personerna bör dyrkas i en enda gedom och den enda gudomen i de tre personerna. Den, som vill bli salig, han skall tänka så om de tre personerna i gudomen.

4. Det härliga löftet

Löftet som Jesus gav de sina strax där på berget har för kristna i alla tider varit en outsinlig kraftkälla.

Och se, jag är med er alla dagar till tidens slut.

Det här löftet har uppehållit människor som utsatts för omänsklig tortyr. Jesus var hos dem, han gav dem kraft. Ibland har han visat sig helt konkret för människor, men alltid har han funnits där och fört dem igenom. Vi har väl alla hört eller läst den poetiska berättelsen om spåren i sanden, där han bar sitt barn genom de allra svåraste stunderna i livet och där de parallella dubbla fotspåren därför blev bara ett par.

Vi sjunger i psalmen om hur han går med oss hela vägen. Men alltför ofta glömmar vi bort det i praktiken. Vi tar för givet att det är vi som planerar och genomför vårt livs olika skeden och beslut. Men vi glömmar Ordspråksbokens vishet (16:9):

Människans hjärta tänker ut sin väg, men HERREN styr hennes steg.

Därför prisar vi Gud i dag över att vi får ha Honom, den treenige Guden, med oss i vår gemenskap och i vårt hjärta, och vi ber att han alltid ska bo ibland oss och regera oss med sin frid, och att han ger oss frimodighet och kraft att förverkliga hans befallning att gå ut i hela världen och göra alla folk till lärjungar.

Ära vare Fadern och Sonen och den Helige Ande, som var och är och ska vara en sann Gud, högtlovad i evighet, amen.